

Stříbrná nitka mexických dějin

LESK A BÍDA MĚST, KDE SE TĚŽIL „BOŽÍ TRUS“

Luxusní klenotníci, zlatotepecké ateliéry, stánky a pouliční prodavači – mexické Taxco je nepřehledný stříbrný bazar. Stejně jako další města, kde po staletí o vzestupu či pádu rozhodoval vzácný bílý kov, je Taxco stálou expozicí svatostánků a honosných paláců z dob největší slávy. Každý líc má ale svůj rub.

FOTO: ARCHIV

Taxco – kostel Santa Prisca. Britský spisovatel Aldous Huxley jej nazval „zvráceným dílem génia“.

Těžko byste hledali turistu, který si z Taxca nepřivezl domů stříbrný šperk nebo alespoň nějakou lesklou cetku. Jak by také ne, když v centru města a podél okružní třídy Avenida de los Plateros narazíte na více než tři sta obchodů. Jsou přečpané řetízky, náušnicemi, náramky, krabičkami, špičkami na cigarety, přezkami k opaskům a dalšími ukázkami řemeslného umění i nebetyčného kýče.

Průvodci vychvalují kvalitu prací a dílen, ale varují před falešným stříbrem a přehnanými cenami. Přesto se davu Američanů, Japonců a Evropanů, dovezené do města na okraji Sierry z hlavního města Mexico City a Acapulka, nechávají zlákat k „výhodné“ koupí a obalamutit pouličními obchodníky.

Jedno město, dva příběhy

Taxco, založené ve 30. letech 16. století, se rozkládá na úbočí kopce nějakých 200 km jihozápadně od mexické metropole. Zástavba musela toto přirozené stoupání respektovat, takže město je protkáno strmě stoupajícími a nečekaně klesajícími dlážděnými ulicemi a útulnými náměstíčky. Dýchá atmosférou starých dob Nového Španělska neboli Nueva España, jak se od 16. století kolonie nazývala.

Za to, že je dnes mexickou stříbrnou metropolí, vděčí dvěma mužům: francouzskému imigrantovi Josému de la Bordovi, který tu v 18. století narazil na bohatou stříbrnou žílu, a severoamerickému architektovi a spisovateli Williamu Spratlingovi.

Zatímco první stříbrná horečka za několik desetiletí postupně ochladla, Spratling se zasloužil o slávu města, trvající dodnes. Ve 30. letech minulého století si v zanedbaném městě zřídil zlatotepeckou dílnu a začal vyrábět stříbrné šperky a doplňky podle tradičních mexických vzorů. Jeho úspěch motivoval další zlatníky z celé země, aby v Taxku zkusili své štěstí, a záhy začaly vznikat první dílny a obchůdky.

O poznání romantičtější je příběh Josého de la Bordy. Za pár pesos zakoupil prý už vyčerpaný důl San Ignacio, který mu posléze vydělal miliony. Pro sebe za ně nechal postavit luxusní dům a pro Stvořitele roku 1759 z vděčnosti kostel Santa Prisca v centru města.